

Censorformandskabet
Økonomi

14. marts 2001

Censorberetning 2000 for Økonomistudierne ved universiteterne.

I 2000 har der været gennemført forsøg med fællescensur i fag på BA-studierne. Ligeledes er der sket en ændring af censorbekendtgørelsen, som strammer kravene til censorers medvirken ved flere universiteter. Praktisk/administrativt er der oprettet en fælles hjemmeside for censorerne.

Møder

Censorformandskabet har afholdt ordinært møde den 21. februar 2000.

Til- og afgang af censorer

I forbindelse med genbeskikkelsen af censorer ultimo 1999 udpegedes 8 nye censorer med virkning fra 2000. Samtidig er der fragået 23 censorer, de fleste fordi de ikke ønskede at benytte sig af forlængelsesmuligheden til ultimo januar 2002. Antallet af censorer er herefter 250.

Censorernes hjemmeside

I slutningen af 2000 åbnedes en hjemmeside for alle økonomicensorer på adressen:

www.econ.ku.dk/censor

Hjemmesiden indeholder de for censorarbejdet relevante bekendtgørelser, links til hjemmesiderne ved økonomistudierne ved de fire universiteter - på hvilke kan findes bl.a. studierne indretning og pensum -, regler om tidsnormer, meddelelser til censorerne samt endelig en censorfortegnelse med adresse- og telefonliste.

Det må forudses, at kommunikationen mellem studierne og censorerne fremover i stadig stigende grad vil ske over nettet.

Censorbekendtgørelse

Med bekendtgørelse nr. 867 af 18. september 2000 ændredes censorbekendtgørelsen. For det første er det nu en pligt, at de beskikkede censorer *mindst hvert andet år tildeles censoropgaver*. For det andet skal alle censorer nu *inden for en beskikkelsesperiode tildeles opgaver ved flere end ét universitet*. Uanset, at der i de senere år allerede er sket en klar bevægelse i denne retning, vil især det sidste krav påvirke administrationen af censorfunktionen ved økonomistudierne.

Fælles censur

Formandskabet har ved sommereksamen 2000 og vintereksamen 2000-2001 foranstaltet forsøg med fælles censur i udvalgte fag på BA-studiet. Det drejer sig om fagene nationaløkonomi og statistik. I forsøget deltog 15 censorer i nationaløkonomi og 7 censorer i statistik.

Mulighederne for på forsvarlig måde at gennemføre fællescensur begrænses af, at der ikke i samme semester er eksamen i samme fag ved de fire universiteter, at fagsammensætningen og fagenes indplacering i studieforløbet er forskellig, og at der er forskel på anvendelsen af ekstern censur. Bortset fra AalU, hvor eksamen var mundtlig, har der været tale om skriftlige prøver af 4(-5) timers varighed.

I nationaløkonomi omfattede forsøget 8 eksaminer ved KU, omfattende ca. 950 eksamensbesvarelser, ved ÅrU 2 eksaminer med ca. 270 eksamensbesvarelser, ved SDU 2 eksaminer, omfattende ca. 160 besvarelser og ved AalU 1 eksamen, omfattende 15 mundtlige eksaminationer.

I statistik omfattede forsøget 1 eksamen ved KU, omfattende ca. 120 opgaver (60% censur), ved ÅrU

1 eksamen, omfattende ca. 100 opgaver, ved SDU 2 eksaminer omfattende ca. 125 opgaver og ved AalU ingen eksaminer.

De nævnte forskelle og mangler indebærer, at konklusioner må drages med forsigtighed, også fordi det kan være svært at differentiere mellem forskelle mellem universiteterne og forskelle mellem lærere/fag.

I de nationaløkonomiske fag peges på ret store forskelle i vægtningen af teori og evnen til at illustrere teorien med konkrete eksempler. Ved de fleste eksaminer forsøges det i opgaveteksterne at få de studerende til at beskæftige sig med begge dele, dog overvejende med vægt på det teoretiske og reproducerende. Selv i de bredere opgavetekster synes besvarelserne imidlertid i stigende omfang at koncentrere sig om det teoretiske/matematiske frem for det beskrivende/anvendelsesorienterede. Der ligger en stor opgave i dels at finde den rette vægtning ved opgaveformuleringen - men også ved undervisningen - og dermed i de studerendes prioritering af teori set i forhold til deres viden om og engagement i samfundet. Ved en enkelt eksamen (SDU) påpeger censor en (for) stor vægt på verbaløkonomiske overvejelser, angiveligt fordi opgaverne afviger betydeligt fra principperne ved KU og ÅrU. Ved en anden enkelt eksamen (KU) skriver censor om et kursus i makroøkonomi, at det kan være lidt svært at se, at det pågældende pensum bør være obligatorisk for alle økonomistuderende, som ikke lige sigter på at blive inden for universitetsverdenen.

Et gennemgående forslag fra de deltagende censorer er, at man i opgaverne i nationaløkonomi i alle tilfælde sikrer sig, at der ikke lægges ensidig vægt på reproduktion af teori, men også på at demonstrere overordnet forståelse for de økonomiske sammenhænge. Det anbefales i tilknytning hertil, at opgavesættene også kommer til at indeholde spørgsmål, der giver lejlighed til at illustrere teorien på en konkret - gerne aktuel - problemstilling. Censorformandskabet tilslutter sig disse forslag.

I statistik synes KU og ÅrU at ligge ret tæt på hinanden med hensyn til faglige krav og eksamensindhold. I forhold hertil har faget på SDU et lidt mindre pensum og et overvejende anvendelsesorienteret indhold. AalU har som nævnt ikke været inddraget i fællescensur for statistik. **Det foreslås fra censorer side, at man ved alle universiteterne overvejer balancen mellem teori og anvendelsesorientering.**

De deltagende censorer har herudover afleveret en række kommentarer om forskelle og ligheder. For det første understreges behovet for en *rettevejledning/vejledende besvarelse*, dels fordi den giver opgavestilleren mulighed for på forhånd at kunne overskue opgaven godt, dels fordi en vejledning er til hjælp for censor, ikke mindst hvor der deltager flere censorer ved samme eksamen. Der efterlyses en systematisk *vægtning* af de enkelte opgaver til støtte for sammenvejning af karakterer. For så vidt angår *opgaveteksten* forelægges den i ÅrU og SDU for censor inden eksamen, hvorimod den ved KU er opgavestillers ansvar, dog således at alle opgavetekster gennemses af studieleder og censorformand. Der påpeges forskelle i *besvarelestid* (4 timer i almindelighed, men i enkelte 5 timer) og i det tilladte i at medbringe *hjælpemidler*.

Karaktersammenligninger

Der er fra og med denne censorberetning udarbejdet en sammenlignende statistik for udvalgte karakterer på de fire universiteter for perioden 1997 til 2000. De omfattede karakterer er dem, som må vurderes bedst at give et generelt sammenligningsgrundlag, nemlig BA-studiets gennemsnit, BA-opgaven, kandidatstudiets gennemsnit samt specialet.

Udvalgte karakterer 1997-2000

	1997	1998	1999	2000
BA-studiet (BA-graden)				
KU	8,17 (208 st.)	8,12 (206 st.)	8,45 (187 st.)	7,98 (155 st.)
SDU	7,92 (37 st.)	7,89 (33 st.)	7,77 (38 st.)	7,77 (26 st.)

AaU	7,77 (29 st.)	7,93 (21 st.)	7,87 (16 st.)	8,13 (11 st.)
ÅrU	7,62 (151 st.)	7,45 (142 st.)	7,48 (135 st.)	7,86 (94 st.)
BA-opgaver				
KU	8,92 (204 st.)	8,94 (205 st.)	8,95 (175 st.)	8,87 (172 st.)
SDU - med karakter - uden karakter	8,57 (21 st.) (16 st.)	9,13 (23 st.) (10 st.)	8,80 (35 st.) (3 st.)	8,44 (25 st.) (1 st.)
AaU (BA-eksamen)	7,83 (29 st.)	8,86 (21 st.)	8,13 (16 st.)	8,09 (11 st.)
ÅrU	8,09 (139 st.)	8,11 (109 st.)	8,71 (132 st.)	8,59 (92 st.)
Kandidatstudiet (kandidatgraden/2-årig)				
KU (alle kandidater)	8,36 (160 st.)	8,15 (200 st.)	8,43 (154 st.)	8,67 (160 st.)
SDU	9,09 (7 st.)	8,92 (10 st.)	8,51 (21 st.)	8,99 (37 st.)
AaU (alle kandidater)	8,87 (36 st.)	8,83 (16 st.)	8,26 (24 st.)	8,99 (18 st.)
ÅrU	8,80 (1 st.)	8,47 (15 st.)	8,93 (61 st.)	8,82 (84 st.)
Specialer				
KU	9,19 (189 st.)	9,21 (202 st.)	9,27 (162 st.)	9,45 (168 st.)
SDU	9,36 (42 st.)	9,49 (35 st.)	9,15 (45 st.)	9,15 (45 st.)
AaU	9,22 (36 st.)	8,93 (16 st.)	8,79 (24 st.)	9,39 (18 st.)
ÅrU (2-årig)	8,00 (1 st.)	8,76 (17 st.)	7,81 (61 st.)	9,17 (86 st.)

Note: Bemærk, at der er forskel i opgørelserne for kandidatstudiet og for specialer med hensyn til, om karaktererne for de studerende, der i årene har afsluttet den 5-årige kandidatuddannelse, er medregnet.

For så vidt angår karaktererne skønnes de væsentligste konklusioner at være

- at der er sket en klar indsnævring af forskellene mellem universiteterne,
- at karaktererne for specialerne ligger en del over gennemsnittene i øvrigt, og
- at der i øvrigt ikke umiddelbart er en klar systematik i udviklingen

Bemærkninger om eksaminer og censur

Ud over de fremførte bemærkninger i forbindelse med fællescensuren skal formandskabet vende tilbage til *BA-opgaverne*, som er omtalt i beretningerne fra såvel 1998 som 1999. Det er fortsat formandskabets opfattelse, at de studerende ved udarbejdelsen af disse opgaver ofte stilles eller stiller sig selv over for urealistiske krav, for så vidt angår teoretisk indhold. Ved emnevalg og vejledning må der findes en balance, som sikrer dokumentation af, at de studerende behersker den grundlæggende teori og gerne dennes anvendelse på et konkret empirisk eksempel. **Formandskabet forventer, at de enkelte studier foretager en opfølgning på form og indhold af BA-opgaven i løbet af 2001.**

Tilgangen til økonomistudiet

Der er ikke i tilslutning til udarbejdelse af beretningen indhentet tal for tilgang og frafald ved studierne. Allerede af udviklingen i antal karakterer ovenfor fremgår imidlertid den klare tendens til nedgang i studenteroptaget. Der er ved de enkelte studier taget initiativer til imødegåelse heraf på en række felter, herunder ved omstruktureringer af især BA-studiet. Spørgsmålet kan dog rejses, om studierne ud fra en helhedsbetragtning af kvalitet og kvantitet samt omverdenens krav har identificeret den vision og den strategi, der - også internationalt - vil være nødvendig for at sikre en større fremtidig tilgang til økonomistudiet. Spørgsmålet om, hvad der er fælles træk for de fire universiteter, og hvorledes de separate profiler ser ud, kan i denne forbindelse ikke negligeres. Set fra censorside forekommer det væsentligt, at arbejdet hermed fortsættes.

Arbejdsopgaver i 2001, udløb af beskikkelsesperioden

Beskikkelsesperioden for det nuværende censorkorps udløber med udgangen af januar 2002. I henhold til censorbekendtgørelsen skal det sikres, at mindst 25% af censorkorpset udskiftes fra den ene periode til den anden. Ligeledes må der ved beskikkelse af censorer tages hensyn til de nye krav om inden for beskikkelsesperioden at have fungeret ved mindst 2 universiteter, og til at hver censor inden for en 2-års periode skal have tildelt censur mindst én gang. det er formandskabets opfattelse, at administrationen af censorfunktionen fortsat skal ske med udgangspunkt i det enkelte universitet, med mindst muligt bureaukrati og størst mulig hensyntagen til den enkelte censors ønsker og muligheder, men samtidig med respekt for bekendtgørelsens regler om censorernes funktion i et fælles censorkorps.

Henvendelse til studierne om behov for beskikkelser samt til de nuværende censorer om villighed til evt. genbeskikkelse vil finde sted efter sommerferien.

På formandskabets vegne

Hans Ejvind Hansen